

Telegraful Roman

Organ național-bisericesc. — Intemeiat în 1853 de Mitropolitul Andrei Șaguna
APARE SĂPTĂMÂNAL

Credința care mântue

Se vorbește atât de des despre credință. Și e firesc să fie așa. Căci mare este și taina și puterea credinței.

Credința lărgeste marginile cunoașterii, credința este razimul vieții, credința mântue. Acesta este adevărul, marele adevăr, pe care l-a rostit Mântuitorul Hristos, l-au verificat apostolii și aleșii săi și-l confirmă zilnic cercetările științei, care în concluziile ei nu-i altceva, decât tot o credință. Și la temelia științei stă tot credința.

Necredința este o modă, care se imită de pe stradă, ca orice obicei rău. Și-a dat cineva o părere, sau a lansat o ipoteză, și lumea l-a urmat, nu din convingere, ci din imitație. Apoi precum o părere greșită duce la necredință, tot așa mai este și păcatul, care face pe om să fugă dela fața lui Dumnezeu și să se cufunde în mocirla necredinței. Celce iubește întunerecul păcatului, fuge de lumină, ca să nu se arate faptele lui că sânt rele (Ioan 3, 20). Ii place dulceața păcatului și traiul în amăgiri de sine prin ipoteze și păreri, în loc ca să se ridice cu viața din minciună la lumina adevărului, sau să se coboare dela mândrie la smerenie.

Nime nu crede în liniștea sufletească a necredinciosului. Avem atâtea exemple de necredincioși, cari pe patul morții, chinuți de conștiință, au cerut împăcarea cu Dumnezeu. Dar nu numai în ceasul morții, ci și în viață sânt oameni necredincioși, cari se întorc la Dumnezeu. Am avut prilejul ca să ascult conferința unui medic savant, profesor universitar, care vorbea despre neexistența sufletului. Spunea că nu are nici un motiv să creadă în suflet deosebit de trup. — Mare mi-a fost surprinderea, când după un scurt interval de timp, 4—5 ani, l-am auzit vorbind cu cele mai mari elogii despre biserica ortodoxă și despre bogăția și frumusețea învățaturii sale. Savantul, necredincios de ieri, s'a schimbat în credinciosul convins și în apărătorul devotat al bisericii, dela care nu are nimic de aștep-

tat sau de primit, decât iertarea păcatelor. Omul a adâncit taina credinței și săpând mai adânc a aflat aurul adevărului. Aurul nu se găsește ușor, decât săpând în adâncuri. Așa e și credința... Un adânc de umilință și o înălțime de lumină și adevăr.

Un frumos exemplu de înălțime a gândului și a vieții smerite ne dă sutașul păgân, care se ruga umilit înaintea lui Isus: Doamne, sluga mea zace în chinuri cumplite. Nu sânt vrednic să intri sub acoperământul casei mele. Zi numai cu cuvântul și se va tămădui sluga mea!... (Matei, 8, 5...). Câtă credință și mai ales câtă umilință în cererea lui cătră Isus... Nu se putea ca Domnul nostru să nu-i asculte rugăciunea, care isvora dintr'o inimă atât de curată și dintr'o încredere atât de desăvârșită.

Credința e strâns legată de smerenie. Căci și dracii cred și se cutremură, zice sfântul apostol Iacob, — dar nu se smeresc. — Se spune că pe când sfântul Macarie se întorcea obosit dela munca zilei, i-a răsarit în cale diavolul și i-a grăit: «Tot ce faci tu, sfinte Macarie, fac și eu. Tu postești, eu nu mănânc nimic. Tu veghezi, eu nu dorm de loc. Tu alergi după suflete, și eu tot așa. Numai ceva ai tu, ceace eu nu pot avea, și asta mă doare foarte». — Ce anume? întrebă sfântul. «Smerenie» strigă diavolul și dispăru (I. Trifa: 200 Istorie... p. 66).

În civilizația strălucită a vremii noastre lipsește tocmai această virtute: smerenia. De aceea ne lipsește credința și, împreună cu ea, liniștea și mângăierea.

Trăim în sezonul crinilor și al grădinilor înflorite. Priviți-le! Solomon, în toată slava și bogăția lui, nu s'a îmbrăcat mai frumos decât un crin. Puțin credincioșilor!... Dacă de iarba câmpului, care astăzi este și mâne nu-i, se grijește Dumnezeu, cu cât mai mult nu se va griji El și de noi! Credință ne trebuie. Credință vie și activă, credința muncii și a vieții cinștite.

Nu vom spune că nu sânt și oameni credincioși. Aproape nu este om care să nu spună când se scoală: «Doamne, ajută-mi». Poate își face și cruce. Orice păgân cu nume de creștin îți răspunde că el crede. Așa spune slujbașul necinștit, negustorul înșelător, bețivul, mincinosul, desfrânatul, vorbitorul de cuvinte urâte, și alții. Zice «Doamne ajută-mi» dimineața, ca să păcătuiască toată ziua. Dar, acest fel de a trăi, nu mai este creștinism. «Depărtați-vă dela mine ceice lucrați fără de legea», zice Domnul.

Credința se razimă pe smerenie și angajează mai ales conduita vieții

zilnice, purtarea morală, faptele. Sfințenia vieții e nedeslipită de un creștin, precum nedeslipită a fost de persoana și de învățătura Mântuitorului. Creștinul se deosebește de lume prin fapte, — ca și pomul nobil de lemnul pădurii prin fructe, — prin credința sa lucrătoare, prin iubire de Dumnezeu și de oameni.

Aceasta e credința creștinului, credința care mântue: harul, virtutea din care izvorește smerenia, modestia și fapta bună, — și spre aceasta ne îndeamnă sfântul apostol Pavel, când ne spune: «Crede în Domnul Isus și te vei mântui tu și casa ta», (Fapte 16, 31).
Pr. Il. V. Felea.

Duhul renașterii religioase

Cuvântare la deschiderea conferenței preoțești în protopopiatul Geoagiu

La începutul acestei luni s'a trimis la Sibiu programa acestei conferențe însoțită de un raport, prin care se arată că P. C. Valer Goron, protopopul locului, fiind bolnav de mai multe luni de zile, ar fi bine să se trimită un delegat dela centrul eparhial la această conferență. I. P. S. Sa Mitropolitul nostru Nicolae mi-a dat această delegație.

E un prilej fericit de a-mi verifica anumite vederi asupra necesității întrunirilor preoțești, făcute cu scop de rugăciune, de sfat și de comunicări reciproce.

La centrul eparhial sosesc zilnic rapoarte cu toptanul despre viața religioasă din Arhiepiscopie. Trecute însă prin filiera organelor bisericesti, ecourile vieții devin din ce în ce mai slăbite, de aceea simțim nevoia la centru de a cunoaște prin intuiție directă sbuciumul vieții preoțești și al vieții credincioșilor.

În scopul de a cunoaște realitatea vieții, se organizează și vizitațiile canonice ierarhice.

Aici, în protopopiatul Geoagiului, ați avut o astfel de vizitație canonică în vara anului 1924, la care am participat ca însoțitor al I. P. Sf. Nicolae.

Această vizitație canonică a avut darul de a mobiliza sufletele credincioșilor din această regiune, și ar fi de interes să cercetăm influința spirituală, bisericască și socială a acestei acțiuni mi-

sionare, cum s'a întâmpărit în memoria credincioșilor și a clerului.

Noi, la centrul eparhial, credem că vizitațiile canonice arhieresti vor putea realiza maximul de influință pregătind, înainte de a descinde Ierarhul în mijlocul credincioșilor, terenul printr'o lucrare pe îndelete a unor delegații speciali, iar după vizitația canonică arhierască, utilizând achizițiile spirituale, bisericesti și sociale spre o înnoire a vieții religioase.

Planul acesta ne preocupă de multă vreme și face parte din proiectele de activitate ale centrului nostru arhiepiscopesc.

La sfârșitul vizitației canonice din 1924, I. P. S. Sa a întrunit clerul parohial din protopopiat într'o conferență intimă. Nu voin uita părerea de bine a preoțimii acestui protopopiat că a putut să slujească împreună cu Ierarhul ei la sfintele altare de aici, care străjuesc de veacuri credința strămoșească. În biserici modeste, credincioșii din această regiune au înfruntat urgiile trecutului, iar azi după ce ne-am învrednicit de libertate, avem datoria de a păstra vechile comori sufletești, în biserici înnoite printr'o viață religioasă înprospătată.

Avântul de înnoire, manifestat acum nouă ani, a fost pus la grea încercare prin criza financiară și morală, care s'a năpustit asupra noastră.

* FOIȘOARA *

Monografiile de-ale parohiilor

Din trecutul parohiei Crișan, în protopopiatul Zarand

Parohia Crișan (mai înainte Vaca) e situată pe țărmul drept al râului Crișul-alb, departe de 5 km de orașul Brad.

Bisericește aparține arhidiecezei de Alba-Iulia și Sibiu și protopresbiteratului Zarand cu sediul în Brad; politicește se ține de județul Hunedoara, plasa Brad.

E o comună mică, are 210 familii cu 835 suflete. Bărbați 432, femei 403. Știu scrie și ceti 320 bărbați și 290 femei, la oaltă 620.

Toți locuitorii sânt români ortodocși. Parohia e situată între dealuri, pe ambele maluri ale văii, numite „Valea-

vacii”, care izvorește din muntele Strâmba și se varsă în Crișul-alb.

Parohia Crișan e legată de Brad cu drum comunal binișor întreținut, lung de 2 km, are legătură cu șoseaua națională Brad—Baia de Criș—Deva. La marginea comunei trece linia ferată C. F. R. Brad—Arad.

Locuitorii parohiei sânt oameni evlavioși, cari țin cu sfințenie la vechile datini. Cercetează regulat sfânta biserică, iar la serviciul divin aproape toți, bărbați și femei, citesc din cărțile lor de rugăciuni.

Divorțuri, în decurs de 15 ani, au fost în 2 cazuri; conviețuirii nelegitime sânt 2 cazuri.

Ocupația principală a sătenilor e plugăritul; se ocupă și cu pomăritul și grădinaritul. Pentru desfacerea fructelor și a zarzavaturilor, cercetează piața Bradului, piețele din Crișcior, Deva, Abrud, Roșia și Câmpeni. Înainte vreme se îndeletniceau și cu cioplirea din peatră a unor cuptoare în formă conică, numite *festuri*, care se mai găsesc în casele bătrânilor. Și azi există

dealul numit la «*festărie*» de unde se scoate materialul țesturilor.

Locuitorii sânt, în general, harnici și muncitori, mulți dintre ei intră ca mineri la minele de cărbuni dela Tebea, și la „steampurile” dela Țărățel-Bana, proprietatea societății «*Mica*» din București. Azi lucrează aici vreo 80 de credincioși.

În timpul din urmă mulți băeți au îmbrățișat diferite meserii, plasați la căminurile de ucenici din Timișoara.

Alcoolismul, în partea locului, este cam greu de combătut: când e recoltă bună de prune, se produc 7—9 vagoane de țuică (vinars, „pălincă”) dintre cari vreo 2 se consumă în sat, restul se transportă la Brad, Deva, Arad.

Statul ar putea, prin camerele de agricultură, să construească cuptoare moderne pentru *uscatul prunelor*, cazane pentru fabricarea *marmeladei*, — fapte ce ar contribui la micșorarea consumului de alcool și la îmbunătățirea materială și morală a locuitorilor. —

Inceputurile parohiei, se confundă în negura vremii. Parohia Vaca a existat din vechi timpuri. Ea e în nemijlocită apropiere de parohia Ribîța, a cărei biserică datează dela anul 1400.

Se știe că înainte de anul 1700 erau în Vaca 2 biserici, una de peatră, care la acest an era pustie, și alta de lemn unde se țineau serviciile divine și care apoi a fost distrusă în revoluția dela 1848.

Biserica părăsită, după anul 1700 când o parte dintre români s'a unit cu Roma — a fost ocupată pe la 1760 de 2 călugări uniți, cari încercau să convertească pe românii rămași statornici în legea străbună. Bisericii i-au zis *mănăstire*. Locul pe care a fost zidită, se numește „Păraul mănăstirii”. Fundamentul ei, în multe locuri, se vede, la o adâncime de 20—30 cm. Locul bisericii până la 1924 era „iclejia” bisericii unite din satul București, o comună lângă Crișcior, și era folosit de protopopul unit din Baia de Criș, care apoi l-a vândut pentru 24.000 lei unui credincios din parohie.

Caracteristica vremii se exprimă prin cuvântul *criză*, care pentru noi preoții nu trebuie să ne deprimeze.

Ea este menită să pună în evidență virtuțile noastre apostolești, curajul nostru neclintit și perseveranța noastră de a ne îndeplini misiunea cu tot devotamentul.

La centru avem o suprafață mai largă de observație, decât fenomenele dintr'o singură parohie, sau dintr'o regiune mai mică. Cunoaștem condițiile generale ale vieții religioase obștești și sântem convinși că în ciuda tuturor asperităților vieții de azi, există un duh de renaștere religioasă fără precedent în istoria noastră religioasă.

Cum s'a stărnit acest duh nou? Frin cine și prin ce? Iată întrebarea pe care doresc să o lămuresc. Poate vi se pare că acest duh este sălășluit într'un număr restrâns de credincioși, ori la o infimă parte din biserică noastră.

Acest duh se trezește și în mulțime. Nu e deslușit totdeauna, mijeste însă și acolo, unde se pare că sufletele sânt moarte, apatice și nepăsătoare.

Duhul acesta se păstrează uneori ca viul vieții în rădăcinile nevăzute ale unui pom, pe o iarnă grea și vișoroasă. Când pomul și-a lăpădat frunza, vestitoarea vigoarei în timpul verii, el nu e mort, ci așteaptă sosirea primăverii.

Tot astfel există o seamă de credincioși și în vremile cele mai crâncene, care așteaptă cu încredere o înnoire.

Când? Cum? Credincioșii în toate vremile au dorit condiții mai prielnice de viață religioasă, și în loc de bine, s'au trezit cu plăgi crude.

Lumea așteaptă să răsară, din orice parte, duhul înnoirii. Și se înșală amar. „Duhul suflă acolo, unde e cine să asculte și nimenea nu poate spune de unde vine și încotro se îndreaptă“.

Renașterea nu vine cu arătare externă, ci pe neobservate. Istoria bisericească e plină de curente, pe care lumea nu le-a bănuț. Renașterea nu e glas în pustie. Dar când se ivește, lumea își dă seamă de valoarea ei. În epocile de criză sufletească, dorul de renaștere este general și multă lume e aplicată a vedea renașterea și acolo, de unde nu poate veni.

Un curent de renaștere am avut în epoca mitropolitului Șaguna. Ideile de libertate națională n'au putut triumfa atunci. Mitropolitul Șaguna a canalizat în biserică acel curent. Dar clerul fără școală și poporul abia scăpat din iobăgie n'au putut realiza aspirațiile înalte ale

conducătorului providențial. Înființarea Telegrafului Român, tipărirea unei cărți de ritual se considerau mari evenimente în acea epocă. Zidirea unei biserici, a unei școli, erau monumente de biruință și de progres.

Astăzi însă așteptăm să facem alți pași de îngres. Construcțiile de peatră sânt necesare, dar aspirăm la realități spirituale, mai trainice decât opera zidarilor și a meșterilor arhitecți.

Renașterile spirituale pornesc din Adevărul divin, manifestat în viață, cu care se identică organic fiii bisericii și sujitorii ei. Duhul renașterii e duhul jertfei personale și al identificării cu Hristos. Meșterul Manole din legendă și-a zidit în opera sa ce avea mai scump. Slujitorii bisericii să închine lui Hristos, sufletul. Iar, fără astfel de slujitori, pregătiți pentru jertfa supremă, renașterea întârzie.

Duhul renașterii e duhul misionar, care va însufla viață acelor suflete care tânjesc de moarte stau nepăsătoare și în rătăcire. Îndeplinirea mecanică a slujbelor religioase nu e renaștere.

Nici predica fără unctiune divină nu e în stare a aduce credincioșii la înnoire religioasă. Ea nu poate înlocui catehizarea sistematică și instrucția religioasă a poporului. Predicile vor avea efectul dorit, când credincioșii își vor însuși elementele religiei creștine.

Aspirația noastră în momentele de azi e ca atunci când Duhul renașterii va sosi, biserică să-l întâmpine unită organic într'un gând și într'o simțire, gata să lăpăde toate păcatele și neglijențele trecutului și să pornească în rânduri compacte la marea acțiune mântuitoare. T. S.

O biografie a preoțimii din generația unirii

Incredințați că puterea morală în societate are ca fundament puterea morală a familiei, ne gândim la întocmirea unei lucrări, care să cuprindă în ea valoarea faptelor săvârșite de vechii preoți pentru sporirea credinței în jurul altarului cu desăvârșirea moralei în parohie și în mijlocul familiei, în scopul de a crește copiii în frica lui Dumnezeu și în iubirea de neam.

Generația de preoți dinaintea de război, aproape întreagă, este adormită întru Domnul. Dela această generație a rămas puterea morală covârșitoare pe care noi, urmașii ei, o simțim la fiecare

pas că ne stăpânește în toate acțiunile. A rămas mirosul de tămâie viu, dătător de energii, în așezămintele unde mâna preoților a lucrat statornic.

Dela vechii preoți, cu barbă mare și cu plele lungi, au rămas copii mulți și buni. Ei au dus mai departe zestrea nepieritoare sufletească a părinților, formând fără exagerare, în toate faptele săvârșite, piatra morală din capul unghiului, a zidirii patriei noastre. Acestora li se datorește în mare parte coloraziunea de tinuror biruitorilor vădite și laturea de cinste neștirbită din viața patriei actuale.

Lucrarea ar cuprinde în ea biografia, descrierea faptelor, foarte sumară, a preoților din generația veche și a feciorilor de preoți în curgerea celor două decenii dinaintea de război până după întregirea neamului, și ar însemna mărturia vremurilor doveditoare, că vechea generație de preoți și urmașii direcți ai acestei generații au săvârșit fapte în viață, pentru familie

și pentru neam, numai în puterea educației morale, sporită și moștenită, ca singura tărie biruitoare. Lucrarea va fi un îndreptar moral pentru generația tinără de astăzi, cât și pentru cele ce vor urma.

Pentru aceasta, cu dragoste frățască, rog pe toți preoții și feciorii de preoți, și pe acei cari au bunici, unchi și frați preoți, din tot cuprinsul României, să mi trimită până la 1 Decembrie 1933 date sumare asupra felului preoților, cuprinzând numele lor, locul și anii de păstorire, faptele săvârșite și în special date asupra copiilor lor, câți la număr, numele lor, insistând asupra felului cum li s'a făcut educația, în ce școli și care sânt faptele săvârșite pentru binele obștesc dinaintea de război, în timpul războiului și după război. Se pot trimite și fotografii.

Datele se vor trimite pe adresa de mai jos:

Volbură Poiană Năsturaș
Cercul de Recrutare, Timișoara.

Probleme, fapte, comentarii

Alăturându-se unui protest al cetățenilor Argeșului, cu privire la desființarea seminarului din Curtea de Argeș, profesorul din capitală, Dr. Ștefan Minovici, intervine prin motiva temeinice, publicate în ziare, în favoarea păstrării instituțiilor dela Curtea de Argeș, unde primii voievozi și-au manifestat credința prin ctitoriile lor, cele mai de seamă monumente de artă: Biserica Domnească și Mănăstirea Curtea de Argeș, și unde odihnesc întru Domnul marii regi Carol-Înțeleptul și Ferdinand cel Loial, făuritorii României de astăzi. «Curtea de Argeș ar trebui să fie o Meca pentru românism», căreia trebuie să-i consacram cel mai mare interes pentru propășirea sa. Este imposibil ca guvernul să suprimă un așezământ secular, identic cu tradițiile orașului. Dnul profesor D. Gusti, ministrul instrucțiunii și al cultelor, prieten și cunoscător al chestiunilor de morală și idealism, va da, credem, ascultare cererii argeșenilor și nu va desființa seminarul «Neogoe Vodă», construit în condiții superioare pentru dezvoltarea morală și fizică a seminaristilor săi.

Moartea unui mare savant. — Profesorul universitar din Iași, filologul și istoricul Alexandru Philippide, a încetat din viață în 12 l. c., la vârsta de 74 ani.

A trăit retras și modest o viață de studii și cercetări.

Politica și manifestările ei n'aveau intrare în biblioteca sa bogată de cărți și manuscrise.

A publicat o serie întreagă de opere, unele în limba germană.

Ca profesor era adevărat prieten și părinte al studenților, pe cari îi ajuta și sfătuia.

Cu profesorul Philippide dispărea unul dintre marii învățați ai neamului nostru.

*

Studenți italieni, aflători într'o călătorie de studii în România, s'au oprit zilele acestea în Sibiu, Săliște, și în alte comune. Primiți de reprezentanții autorităților și de un mare public, oaspeții au vizitat catedrala mitropoliei, muzeele și alte instituții.

La sate au fost întâmpinați de țărani, conduși de preoți, primari și alți intelectuali.

După tradiția păstrată, acești 2 călugări dela mănăstire țineau școală cu tinerimea din sat.

Pe lângă toate sforțările lor, ajutați de alți misionari uniți, totuș nu li-a succes să câștige pe sătenii români.

În cartea „Statistica Românilor din Ardeal“, făcută de administrația austriacă la anul 1760—1762 și copiată din arhiva de război din Viena de dl Dr. V. Ciobanu, la pagina 54 se arată că în parohia Vaca între anul 1760—1762, la 115 suflete curat ortodoxe, erau 2 preoți uniți, și nici un preot ortodox. Era o biserică cedată ortodocșilor, iar mănăstirea a rămas uniților. „Iclejia“ era 16 jugăre arători, 6 fânaș, 2 vie. Mai erau și 2 case parohiale.

În 21 August 1820 s'a dresat un proces verbal, a cărui copie e la oficiul parohial. Se constată aici că în Vaca s'au aflat atunci 120 de familii, dintre cari vreo 80 de familii erau iobagi la domnii de pământ, firește toți unguri, ca groful Gyulai Ferenc, baronii Radok și Nalátzi, groful Bethlen Farkas, Bartsai ș. a.

Din datele arătate se poate constata la ce biruri cumplite erau supuși românii iobagi și ce muncă supraomenească trebuiau să desfășoare, pentru a putea plăti dările către domnii lor de pământ... Nu e de mirare că, din munții aceștia necăjiți, au pornit răzcoalele mari în contra nemeșilor unguri.

În satul acesta prigonit s'a născut pe la 1733 al 3-lea căpitan al revoluției dela 1784, Gheorghe Crișan. Din părinți s'a

numit *Marcu Giurgiu*. În actul pomenit, între jurații comunali iscălitori, figurează și un Petru Giurgiu. Azi nu mai există nici un membru din această familie. Marcu Giurgiu, mutându-se în comuna Cârpeniș de lângă Abrud, unde s'a căsătorit, locuitorii de acolo, fiindcă el era de pe Valea Crișului, i-au zis Gheorghe Crișan. Născut pe „Pârăul Goldeștilor“, vechea casă unde a văzut lumina zilei a fost incendiată de unguri în 1848. Pe locul acela erau 2 case; în 1848 casa lui Crișan a ars complet, ceea cealaltă numai pe jumătate, așa că în 1849 s'a reparat, și azi se poate ceti pe o grindă de sus anul 1849, tăiat în goron.

Intru amintirea eroului Crișan s'a ridicat un bust în bronz, lucrare executată de prof. Marcel Olinescu din Arad. Din 1929, când s'a inaugurat bustul, comuna și-a schimbat numele în *Crișan*.

În revoluția din 1848 parohia a avut să suferă mult din partea ungarilor nemeși, cari și-au răsunat, fiindcă aici au fost omorâți cei 13 membri ai familiei nemești Brády din Brad. A fost distrusă jumătate din sat, cu biserică cu tot, care a ars până în temelie. Pe atunci păstorea păr. Ioan Manea, om binevăzut în tot ținutul.

Membrii familiei Brády s'au refugiat la el, cerându-i scutul, și promițând că după revoluție vor termina actuala biserică. Preotul Manea i-a ținut ascunși mai mult timp; dar într'o zi, când era dus la slujbă în parohia Potingani, au năvălit mai mulți iobagi resculați din Grohot, Bulzești și Tomnatec, sub conducerea unui

șef căruia îi ziceau „domnul maior“. Aceștia au prins pe nemeșii ascunși, și ducându-i în capătul comunei, la „pârăul mănăstirii“, i-au omorât și îngropat. După potolirea revoluției, membrii familiei rămași în viață i-au exhumat și i-au înmormântat în cimitirul unguresc din Baia de Criș. „Maiorul“ care a dat porunca să fie uciși, a fost osândit la moarte în anul 1850 de tribunalul din Alba-Iulia. Ca martor în proces a figurat din parohie Ioan Brana — azi mort — tatăl comerciantului Al. Brana, și care mi-a comunicat acest fapt. —

În parohie, după cât știm, au fost 3 biserici, una care pe la 1760 a fost ocupată de 2 călugări uniți. Aceasta a fost părăsită, fiindcă era slabă și prea departe de comună; în locul ei s'a zidit alta, de lemn. În locul acesteia credincioșii, înainte de anul 1845 au zidit din peatră actuala biserică, ce în 1848 era sub acoperiș. S'a terminat complet, cu turn cu tot, numai la anul 1867.

Biserica, — după datele aflate în protocolul din 25 Martie 1874 dresat după moartea preotului Manea, de protopopul Nicolae Mihălțan, — a costat, pe lângă ceea ce au dat credincioșii 7533 florini, bani împrumutați pentru biserică de păr. Manea, dela mai mulți zărăndeni.

Pentru acoperirea sumei din partea parohiei, credincioșii fiind foarte săraci, din protocolul amintit se vede că prin oficiul protopopesc au cerut ca P. V. Consistor Arh. „să slobozească“ o chetă în rhodiețar. În anul 1924 biserică a fost renovată

radical și acoperită cu țigla, precum și pictată. Lucrările de adaptare au costat 120.000 lei.

În 1925 luna Mai 22 în urma unei furtuni un trăsnet a lovit în turnul bisericii, cauzând moartea credinciosului Ioan Ierzan, care se urcase în turn să tragă clopotele... Instalarea unui parafulger a costat 45.000 lei.

În 1919 parohia a cumpărat dela erezii fostului preot I. Costea pentru suma de 28.000 cor. (14.000 lei) casele lor, pentru case parohiale, mai spesând cu adaptarea lor 40.000 lei și 10.000 lei ajutor dat de P. V. Consiliu arhiepiscopesc din Sibiu.

Matricolele parohiei sânt în bună stare, și datează cele:

- a) ale botezaților din 1792—1933:5 Tom.
- b) ale cununăților 1811—1933:2 „
- c) ale morților 1811—1933:4 „
- d) Protoc. bunei învoiri 1855—1933:3 „
- e) Jurnalele de casă 1881—1933
- f) Protoc. de exhibite 1900—1933
- g) Arhiva parohială 1863.

În decursul timpului în parohie au păstorit următorii preoți:

- Ilieș Dănilă dela 1780—1816;
- Ioan Manea „ 1819—1839;
- Ioan Manea „ 1839—1874;
- Ioșif Costea „ 1876—1918.

Numele celorlalți cari au păstorit înainte de 1780, nu se cunoaște.

Dela 1920 parohia o păstorește subsemnatul. Din 1913—1920 am fost în parohia Blăjeni-Plai; în 1916—1918, în decursul războiului mondial, am fost înrolat

La Săliște a vorbit președintele uniunii fasciilor studenților italieni, dl Righetti, zicând, în aplauzele generale ale mulțimii:

«Sânt impresionat de latinitatea constatată în aceste regiuni. Românii pot fi fericiți acum că și-au văzut visul național realizat, realizare făcută cu atâtea sacrificii și de care nimeni nu se va putea atinge».

Intr'o caldă și însuflețită prietenie, oaspeții italieni își urmează călătoria în țara noastră.

Festivitățile cercetășești din Gödölö, de lângă Budapesta, pe lângă toată năzuința șovinștilor maghiari de-a le exploata în scopurile lor, au avut și partea bună, când cercetășii unguri s'au străduit a intra în legături de prietenie cu cercetășii țării vecine. Astfel, jamboreea internațională din August 1933 dela Gödölö însemnează oarecare progres, ce răspunde spiritului pacifist al mișcării cercetășești. Acest progres ar putea neapărat să și sporească repede, dacă educatorii, dñii profesori și învățători maghiari, ar mai slăbi, în lecțiile lor de patriotism, cu propagarea urei nemărginite față de acei vecini, cari desfăcându-se de Ungaria veche, au dat puțință Ungariei de astăzi să ajungă un stat național, în hotare firești.

Cuvintele mari, de ură și răsunare, rostite de bieții băeți unguri, duși să manifesteze lângă statua iredentistă dela Budapesta și să strige mereu un jurământ banalizat, răsună fals cu desăvârșire în vremea nouă a secolului, în care vrem să trăim ca popoare libere și respectându-ne împrumutat ca adevărați oameni și creștini.

Propagandă catolică se vestește dela Lugoj. În azilul de bătrâni și în spitalul județean din acel oraș fac serviciul surorilor de caritate 23 călugărițe franciscane; dar pe lângă serviciul carității mai fac, zi de zi, propagandă printre bolnavi pentru a-i trece la catholicism.

Interesant e că cele 23 călugărițe sânt cetățene străine, plătite de stat; ear surorile de caritate titrate și române — somează.

Se mai spune apoi, că pomenitele călugărițe franciscane locuiesc un pavilion cu mult confort, care nu prea cadrează cu starea prea modestă ce stăpânește în restul spitalului lugojan. Unul dintre bolnavi, un biet bătrân, se plânge, că în fiecare zi călugărițele îl sfătuesc să se lapede de religia ortodoxă.

Autoritățile în drept vor interveni?

Intregirea scaunului episcopesc dela Caransebeș

Inalt Prea Sf. Sa Mitropolitul NICOLAE, — pătruns de simțământul răspunderii ce avem înaintea lui Dumnezeu ca sfânta noastră biserică ortodoxă să se conducă conform normelor canonice și a legii ei, avându-și pretutindenea în eparhii păstorii legitimi, — a făcut la începutul lunii August a. c. demersul necesar înaintând I. P. Sfințitului Patriarh Miron adresa în chestiunea convocării colegiului electoral, care are să facă alegerea noului episcop al eparhiei de Dumnezeu scutite a Caransebeșului.

Atât ca locțiitor al Episcopului, cât și în calitatea Sa de Mitropolit, capul bisericii noastre conformându-se normelor canonice și Articolului 121 al Statutului de organizare bisericească, a luat măsurile ca această alegere să se facă neapărat în interval de trei luni, cu atât mai vărtos că și interesele speciale ale eparhiei cer ca alegerea de episcop să se îndeplinească în cel mai scurt timp.

Sântem în așteptarea răspunsului I. P. S. Sale Patriarhului.

Sub titlul de propagandă religioasă-culturală pe sate, studenții teologi greco-catolici dela Blaj au descins, în vara aceasta, în mai multe comune cu credincioși, în mare parte, ortodocși. Intr'una din comunele cercetate, la Mocui, preotul greco-catolic în predica sa din fața altarului a zis, de față fiind și creștini ortodocși, următoarele: «Ni-a luminat bunul Dumnezeu mințile acum două sute de ani, că am lăpădat legea cea răstăcită și am îmbrățișat pe sfânta noastră maică Roma».

Astfel, cu prilejul venirii studenților teologi blăjeni în mijlocul poporului, preoții greco-catolici fac cel mai pronunțat prozelitism sămănând ură și vrabă între frații, în loc să lumineze și să mângăie sufletele credincioșilor țărani, povățuindu-i în căile păcii și ale iubirii de oameni.

ca preot militar la corpul III de armată din armata austro-ungară. —

Biserica, și-a zidit cu mari jertfe în 1882—1883 o frumoasă școală din piatră, în locul celei de lemn, zidită înainte de anul 1850. În tot timpul, până la 1919, salariul învățătoresc se plătea lunar din cassa bisericii, ear epitropia incassa și aloziul comunal.

Pentru suportarea cheltuelilor din trecut și până azi, atât pentru biserică cât și pentru școală, biserică s'a folosit de banii ce intrau an de an din aranzile după locurile bisericii. Aceste locuri biserică parte le-a cumpărat în decursul timpului, parte le-a primit ca donație dela fostul adm. parohial, Nicolae Tulea, fost preot în Valea Brad, și dela soția sa Sofia, cu îndatorirea ca an de an, în ziua sf. Nicolae, să li se ridice un parastas.

La școala confesională, cu începere din 1850 și până la preluarea învățământului de statul român, au funcționat următorii învățători:

1. Ioan Bușa până la 1860.
2. Simeon Muntean până 1875.
3. Spiridon Ignaton 1876—1878.

Apoi dela 1878 și până la 1919 au mai funcționat Pr. I. Costea, Ioan Albu, Gherasim Clej, Teodor Groza, Nicolae Crăciun azi inv. pensionat în Stănija, Andron Bogdan azi preot în Țărățel, Ioan Clej, Al. Florea azi inv. pensionat în Cărăstău, Ioan Bărus, Valer Damian azi inv. în Arad, și Ioan Micu azi inv. în Baia de Criș. —

În decursul marelui război ni s'au luat

de cătră armata ungară 2 clopote dela biserică. În anul 1921 au fost cumpărate alte 2 clopote, cum și 2 rânduri de odăjdii, din banii trimiși de credincioșii aflători în America. —

În arhiva parohială am mai aflat un protocol „pentru conscrierea circularelor” începând dela 1 Septembrie 1871—8 Februar 1885. În prima circulară introdusă, având Nr. 613—871, se comunică preoțimii și credincioșilor introducerea de protopop al Zarandului a păr. Nicolae Mihălțan.

În circularele date de acest activ protopop, între 1871—1881, se cuprind bune sfaturi și îndrumări pastorale pentru preoți. Li îndeamnă să aboneze și citească cu drag Telegraful Român. Cere ca preoții să se prezinte la scaunul protopopesc, pe ziua de 25 Septembrie 1871, cu toate protocoalele.

În circulara Nr. 6—872 și Nr. 17—872 se pune în vedere preoțimeii să administreze cu sfințenie Sf. Taine și mai ales Sf. Botez, fiindcă a aflat că mulți preoți nu au Sf. Mir.

Referitor la Taina căsătoriei le pune în vedere „să nu o administreze tinerilor cari nu au trecut din al III-lea clasă de etate, adecă înainte de ar fi sfârșit anul 23 sau acelora cari n'au fost de 3 ori la cătănie, fie cătane fie civile”. „Cel ce nu va respecta acest ordin să va pedepsi: tinărul cu 1000 fl. v. a., iar preotul cununător cu 300—600 fl. v. a.”.

Tot aici sânt îndemnați, că ori seara, ori în duminică și sărbători, să țină școală

Nr. 7708/1933.

Notificare oficială

În baza ordinului ministerului instrucțiunii și cultelor din 28 Iulie a. c. Nr. 102.409 cucernicii preoți sânt invitați să trimită Consiliului arhiepiscopesc în decurs de 3 zile dela primire chitanțele de salarii, semnate și de percepțe pentru achitarea impozitelor, căci altcum nu se vor lua în state pe luna următoare. Se atrage atențiunea cucernicilor preoți asupra acestei dispoziții, deoarece nu se va ordona șalarul pe luna următoare, până nu se justifică cel anterior prin trimiterea chitanțelor.

Netrimiteria la timp a chitanțelor va avea de urmare neordonanțarea salariului.

Sibiu, 12 August 1933.

Consiliul arhiepiscopesc.

Linie nouă ferată: Râmnic V.—Curtea de Argeș. Județele interesate, Sibiu, Alba, Vâlcea și Argeș, au înaintat ministerului de comunicații un documentat memoriu, prin care cer înființarea acestei linii ferate. Se afirmă că noua lucrare, atât de importantă din multe puncte de vedere, va fi adusă în discuția corpurilor legiuitoare îndată la începutul sesiunii de toamnă, pentru ca opera plănuită să se înceapă neîntârziat.

INFORMAȚIUNI

Aniversarea de 50 de ani, dela ridicarea palatului Peleş din Sinaia, va avea, conform dorinței Suveranului, caracterul unei sărbătoriri naționale. Festivitățile, care vor dura 2 zile, în luna lui Septembrie, se vor inaugura prin serviciu religios, la mănăstirea din Sinaia, săvârșit de I. P. S. Sa Patriarhul Miron, înconjurat de toți Mitropoliții și Arhiepiscopii bisericii noastre, și se vor încheia cu o procesiune la Curtea de Argeș. Un volum comemorativ va revela viața marilor Regi Carol I și Ferdinand I.

Protecția naturii. S'a constituit acum Comisiunea Regională a Monumentelor naturii din Transilvania, cu sediul în Cluj, str. Regală Nr. 28 (Grădina Botanică). Atribuțiunile acestei comisiuni sânt specificate în legea pentru protecția naturii, unde se arată și pedepsele, care se vor aplica celor contravenienți.

Sfințirea catedralei episcopale dela Bălți se va face în 17 Septembrie 1933. Peatra fundamentală a clădirii fusese pusă de M. Sa Regele Carol II când era principe moștenitor al tronului. Vor participa la solemnitate înalți ierarhi ai tuturor bisericilor ortodoxe. Va sosi și Patriarhul Alexandru al III-lea al Antiohiei.

Patriotică hotărâre au luat, zilele acestea, românii brașoveni: să adune un fond, din care să se ridice un vrednic monument lui Andrei Murășanu în orașul dela poalele Tâmppei, unde a trăit și lucrat multă vreme cel ce ni-a dat pe „Deșteaptă-te, române!”

Biserica nouă din Căstăși, Argeș, — ridicată în locul celei de lemn, miștuită de groaznicul foc din noaptea Sfintei Invieri, acum doi ani, când au căzut jertfă numeroși credincioși, — se va sfinți în 27 August 1933. La solemnitate va lua parte și M. S. Regele.

† **Mihail Stoica**, locotenent-colonel în p., Ofițer al ordinului Coroana României ș. a., a încetat din viață în Sibiu în 13 August a. c., după lungi și grele suferințe, împărțit fiind cu Sfintele taine. Rămășițele pământești ale defunctului s'au înmormântat în 15 August, ora 5 d. a. din capela cimitirului central din Sibiu. Odihnească în pace!

Moartea unui inspector-revizor școlar. Funcționarii revizoratului școlar din Lugoj, și învățătorii din jud. Severin, aduc la cunoștință trecerea la cele eterne a valorosului lor șef *Ion Mărilă*, Inspector-revizor școlar al județului Severin, membru în Consiliul Eparhial, etc., întâmplată Joi la 10 August 1933, în etate de 50 ani. În 12 August rămășițele pământești ale regretatului s'au transportat la Reșița, jud. Caraș, pentru a fi depuse spre veșnică odihnă în cimitirul ort. rom. Odihnească în pace!

Din Germania, unde se simt prigonii de guvernul Hitler, au plecat până acum vre-o sută de mii de jidovi, și sânt gata de plecare tot cam atâția. Cei plecați se stabilesc în Franța, Austria, America și, de sigur, — și în țara noastră, așa de primitoare...

Vechi picturi bisericesti s'au descoperit de curând la renovarea bisericii noastre ortodoxe din Brașovul Vechiu. Ridicându-se straturile de vopsea, s'a văzut că întreg altarul e împodobit cu picturi bisericesti de valoare: sfinți și scene biblice în stil bizantin, bine păstrate. Se așteaptă ca un membru din comisiunea monumentelor istorice să fie trimis la Brașov și să facă necesarele cercetări.

trecut au cercetat catehizația, despre cei vaccinați, și despre aruncul bisericii.

Pentru gimnaziul din Brad protopopul Mihălțan (circulara Nr. 168/872) îndeamnă preoțimea „să adune banii întru fundarea gimnaziului gr. ortodox român din Brad”, — aceasta fiindcă „guvernul nostru cu hotărârea Naltului ministeriu de finanțe din 10 August Nr. 11.991/1872, care n'a aprobat rugarea reprezentanței de a se ierta taxele de schimbare a obligațiunilor donate de comune pe numele fondului gimnazial, ci pretinde categoric în restimp de 30 zile suma de 4242 fl. v. a...”

Roagă preoțimea să arate tot zelul pentru cauza gimnaziului brădean, „ca nu cumva stângându-se lumina cea de abia aprinsă, din nesprijinirea noastră, să rădă dușmanii noștri, și să se bucure că li-a succes a pune cea mai mare pedecă prosperării culturii poporului român din aceste ținuturi”. Preoțimea Zarandului din acel timp în frunte cu protopopul său și-a îndeplinit perfect chemarea.

În timpul colerei din 1872 protopopul dă preoțimii sfatul ca înmormântările să le facă sub cerul liber, pe răcoare, ear taxele să le ceară în vremuri mai bune, — pentru ca nime să nu moară fără sfânta cuminecătura.

Celelalte circulare arată că, înainte cu 40—50 de ani, biserică a luat măsurile folositoare pentru creșterea tineretului în spiritul românesc și ortodox.

Firul s'a continuat și s'a desăvârșit: Astăzi avem înființate Societatea Sfântul

Rugare. Oficiul parohial ort. rom. din comuna București, prot. Băița, cu tot respectul roagă Onoratele ofiții parohiale cari au primit liste de subscripție pentru edificarea bisericii din satul București, jud. Hunedoara, să binevoiască a ni le retrimite până la 15 Sept. a. c. deoarece la 1 Oct. a. c. listele trebuie prezentate On. Prefecturii a jud. Hunedoarei, spre a constata rezultatul bănesc încurs. Intrucât On. ofiții n'ar putea să ne ajute cu nimic, rugăm a se restitui listele chiar și în alb. Pr. Ioan Demian.

Direcțiunea școlii miniere din Baia-mare aduce la cunoștința celor interesați că la această școală în anul școlar 1933-1934 nu vor funcționa cursurile anului I și II, ci numai cursurile anului III cu elevi promoși de această școală din anul II.

Direcțiunea școlii de arte și meserii, Sibiu, Str. Spinarea Cănelui Nr. 3, primește înscrieri de elevi pe anul școlar apropiat. În cl. I se primesc elevi absolvenți a 4-7 clase primare; etate 12-15 ani. Înscrierile se fac la cancelaria școlii între 15 August și 10 Septembrie 1933. La înscriere se plătește o taxă de 200 Lei. Taxa pentru internat — solvă — este de Lei 3000—, pe întreg anul școlar. Alte informații se pot primi la direcțiunea școlii.

Pentru istoricul legiunii române din Sibiu din anul 1918/1919. Rog pe foștii comandanți ai secțiilor acestei Legiuni cu reședința în comunele Boița, Bungard, Cornățel, Cristian, Ilimbav, Porcești, Poiana, Porumbacul de jos, Mercurea, Săliște, Săsciori, Sebeș-Alba, Slimnic și Rășinari, să binevoiască a-mi comunica cât mai urgent posibil domiciliul lor actual. Ceice locuiesc în comunele respective, sunt rugați cu insistență a-mi trimite și câte un tabel nominal de foștii gardiști-legionari de sub comanda d-ilor. Tabelul va cuprinde următoarele date: Numele și pronumele, gradul militar de atunci și de azi, data și locul nașterii, starea civilă și numărul copiilor, ocupațiunea, domiciliul actual cu strada și Nr. casei, dacă posedă decorațiuni și ce anume. Tabelul va fi certificat de autoritățile comunale și va conținea în câteva cuvinte ceva despre activitatea gărzii respective, data înființării și desființării ei. Acestea îmi sunt necesare pentru întocmirea unui istoric

Gheorghe, cu 40 membri și cu avere de 2000 lei; Reuniunea de femei; Oastea Domnului, toate trei organizate solid în parohie. Mai sânt și trei biblioteci, și anume: a) Biblioteca administrată de societatea Sf. Gheorghe, cu mai bine de 800 cărți. A luat ființă la 1890 prin zelul preotului I. Costea, inv. I. Bârna, ambii morți, și a comerciantului Al. Brana. Cărțile au fost dăruite de Academia Română din București. În 1925 a fost augmentată cu mai bine de 100 cărți, de către Societatea studenților dela universitatea din Cluj, prin mijlocirea dlui Emil Fugăță, azi profesor la liceul din Brad. Biblioteca ofiului parohial, cu 25 cărți, și biblioteca școlară cu 150 de cărți.

În ce privește cărțile rituale, ele sânt în număr complet, toate în câte 3 exemplare: 2 exemplare cu litere latine, 1 ex. cu cirile.

Afară de acestea, mai sânt vreo câteva scoase din uz, cărți vechi, păstrate în sfântul altar. Așa avem:

1. *Ciaslov*, acum întâiaoară tipărit din grecește, în zilele luminatului oblăduitor a toată țara românească Ioan Constantin Basarab Voevod, fiind mitropolitul țării kr. Teodosie, cu osteneala și cheltueala kr. Antim Ivireanul, episcopul Râmnicului, la 1706;
2. *Biblia* dela Blaj, 1793;
3. *Ciaslov*, dela Ep. Râmnicului, de către Ioana Monahul, la 10 Mai 1768 (prefața lipsește);
4. *Trebnic*, dela Episc. Râmnicului, 1730, (defectuos);
5. *Triodul*, dela Blaj, 1831;
6. *Antologia*, ce se zice Floarea Darurilor, (Minei pe 12 luni), acum întâiaoară tipărit românește sub stăpânirea Preainalt

al Legiunii române din Sibiu județ, istoric care tot în interesul foștilor legionari reclamă urgență. — Căpitan Berghia Ioan, Regimentul 90 inf. Sibiu.

ȘTIRI LOCALE

Strada „Visarion Roman“. Municipiul orașului Sibiu în ultima sa ședință a decis cu unanimitate, ca strada Bayer să poarte numele de cedatului Visarion Roman, primul director al institutului de credit și de economii «Albina» din Sibiu. Această stradă face legătura dintre strada Mitropoliei și strada Spinarea Cănelui și în colțul ei spre strada Mitropoliei se află edificiul institutului «Albina». S'a decis totodată, ca pe edificiul casei din strada Livezii, unde a locuit neobositul financiar și economist, Visarion Roman, să se pună o tablă comemorativă.

Concertele orchestrei sibiene se țin: Luni în 21 August în parcul Sub arini, ora 7 seara; Miercuri în 23 August pe Promenada de jos, ora 6 d. a.; Vineri în 25 August, ora 7 seara, în Parcul sub arini.

Poșta redacțiunii

Pr. H. V. F. în A. Ș. Urmează pe rând, unul eventual în calendarul nostru.
T. B. în C. de B. Trimiteți continuarea.

Nr. 522

(49) 3-3

Concurs

Pentru alegerea unui cantor ajutor al parohiei III Zărnești, publicăm concurs cu termen de 30 zile dela prima apariție în Telegraful Român.

Emolumentele și drepturile împreunate cu acest post sânt cuprinse în concluzul consiliului parohial Zărnești, Nr. IV dela 24 Iunie a. c. care se poate vedea în orele oficiale.

Concurenții vor înainta cererile în termenul deschis ofiului parohial Zărnești instruite cu următoarele acte:

1. Extras din matricola botezaților.
 2. Certificatul ultimului an școlar.
 3. Diploma de cantor dela școala de cântăreți din Sibiu.
 4. Certificat de moralitate dela ofiul său parohial.
 5. Certificat de serviciu.
- Concurenții sânt obligați să se prezinte la biserică în vreo Duminecă sau sârbătoare spre a conduce singuri strana și a face cunoștință cu poporul.

Zărnești, 7 Iulie 1933.

Prot. Vasile Stoicanea
preș. consiliului parohial.

M. Sale împărat al Romei Carol al VI-lea, fiind dirigător țării Ardealului și a Valahiei Ex. Sa graț de Walles, cu blagoslovenia și cheltuiala Pr. Sf. Kir. Clement Episcop al Râmnicului la 1717 și tipărit de Dimitrie Pandevici și Laurențiu Ieromonah dela sf. Mănăstire a Horezului;

7. *Pentecostariu*, tipărit sub domnia lui Dom. Io Mihail Racovița Voevod, cu blagoslovenia P. Sf. Mitropolit Neofit dela Crit în orașul București, de cucernic între preoți Popa Stoica, 1743;

8. *Apostol*, de pela 1760, (defectuos);

9. *Evanghelie*, sub domnia lui Domn a toată țara românească Io Scarlat Grigorie Ghica Vodă, cu blagoslovenia și toată cheltuiala lui Kr. Gregorie Mitropolit a toată țara românească și exarhul plaiurilor, în tipografia Mitropoliei, 1760;

10. *Cazanie*, tipărită sub domnia lui Scarlat Ghica Vodă cu blag. Mitr. Gregorie în București, de Popa Constantin, 1768;

11. *Predici*, de Petru Maior, Buda, 1810;

12. *Ciaslov*, a doua oară tipărit în zilele Domnului a toată țara românească, Constantin Nicolae Mavrocordat Voevod, cu blagoslovenia mitropolitului Ungrovlahiei Kr. Neofit Criteanul, la 1748;

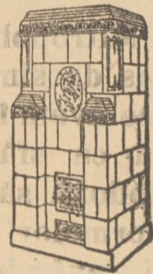
13. *Liturghier*, tipărit sub domnia lui Dom. Io Alex. Scarlat Ghica Vodă, cu blagoslovenia lui Kr. Partenie ep. al Râmnicului, 1668;

14. *Catavasier*, Blaj, 1782. —

Existența acestor cărți dovedește și vechimea respectabilă a parohiei. —

În arhiva parohială se mai află protocoalele ședințelor, cu date interesante referitoare la activitatea desfășurată în parohie. În procesul verbal dela 12 Mai 1868,

Sobe de teracotă

execută prompt și conștient, cu prețuri moderate, din material de prima calitate, colorile după ales

A. ROMAN

măstru sobar

SIBIU

Piața Prințul Carol 24

AVIZ! Aduc la cunoștința On. Public din oraș și împrejurime, că mi-am mutat depozitul de sobe din str. Regina Maria 11 în

Piața Prințul Carol 24

Rog binevoitorul sprijin! (13) 6-10

(46) 3-3

Concurs

La cererea bătrânului paroh Moise Greceanu din Băcel, și cu avizul conform al consiliului și adunării eparhiale se publică concurs cu termen de 30 zile pentru instituirea unui capelan personal. Doritorii de a ocupa acest post își vor înainta cererile de concurs la ofiul protopopesc Sf. Gheorghe cu toate documentele necesare. Capelanul va beneficia de:

1. jumătate din leafa dela stat a actualului paroh,
2. jumătate din sesia parohială,
3. jumătate din veniturile stolare, casă parohială, grădina și apartamentele și le rezervă actualul paroh pentru sine.

Candidații își vor exopera încuviințare dela Prea Veneratul Consiliu arhiepiscopesc.

Sf. Gheorghe, la 27 Iunie 1933.

Aurel Nistor
protopresbiter.

Anunțuri și reclame

Cel mai răspândit ziar care poate fi întrebuințat pentru anunțuri și reclame în cercurile preoțești din Ardeal, este

Telegraful Român

Anunțuri și reclame se primesc la Administrația ziarului, în Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45.

de față fiind Moise Lazar protopop, Pr. I. Manea și Simeon Băcilă ca notar, cum și membrii comitetului parohial, s'au discutat modalitățile pentru acoperirea speselor avute cu terminarea bisericii. Fiecare familie e obligată să dea 10 fl. Pr. I. Manea din partea sa, tot în scopul amintit, dăruiește pe seama bisericii: 1 cireș, 1 măr altoit, 1 păr, 1 nuc, 2 pruni, unul roșu altul bistriș; iar pe seama școlii dă 4 pruni bistriși și roșii. Mai dăruiește dreptul său din arânda pentru beutura de vinars, 1, pe seama bisericii, și 1/2 pe a școlii, venitul să încurgă în lada bisericii până să va plăti datoria bisericii (care după cum am arătat este de 7533 fl.). Mai cedează dreptul său din vânzarea de sare, cum și competența sa anuală numită „adău” — pentru plățirea unui rând de odăjdii.

Tot în această ședință s'a pus bază unui magazin de bucate, care a existat până pe la 1885, „pentru ca oamenii să cumpere bucatele dela biserică și nu dela străini”. Bucatele s'au dat tot de păr. I. Manea, — și magazinul a luat ființă la 1 Ianuar 1869 — depunându-se în el deocamdată 200 măsuri de cucuruz, cum și 20 fl. v. a.

Tot numitul preot, pentru păstrarea banilor, mai dăruiește o cassă mare ferecată, în preț de 20 fl.

Din procesele verbale se mai constată că acest magazin înființat se ocupa nu numai cu vânzarea bucatelor, ci a adus și rămători de prăsilă, și cari apoi „să fie împărțiți oamenilor binepricepători, spre creștere”.

La 25 April 1870 se pune bază unui fond așa zis „de înmormântare a oame-nilor săraci”. În acest scop din lada bise-

Artriciți, Reumatici, Gutoși nu uitați

BĂILE GOVORA

ale căror ape iodurate și sulfuroase sânt binefăcătoare. Cu prețurile reduse din anul acesta, faceți cura fără mare cheltuială. Hotelele societății ofere tot confortul.

Băile Călimănești

cu climatul lor admirabil, băile de pucioasă, plaia la Olt și în deosebi

Apa de Căciulata

cu minunatele ei efecte ofer artriticilor, suferințelor de rinichi, ficat, gută și persoanelor obosite, vindecare, alinare și întremare.

Informațiuni și tarife la societatea
GOVORA CĂLIMĂNEȘTI
București, strada Brezoianu Nr. 62.

Nr. 3633 port. 1930.

(22) 1-1

Publicațiune de licitație

Subsemnatul portărel pe lângă tribunul Sibiu prin aceasta publică, că în baza deciziunii Nr. 8109/1929 și Nr. 13.926/1930 a judecătoriei mixte Sibiu în favorul reclamantului Dr. Eugen Piso, avocat în Sibiu, contra locuitorului în Sibiu, pentru incasarea creanței de 20.000 lei și accesorii se fixează termen de licitație pe 31 August 1933, ora 9 a. m., la fața locului în strada Posen Nr. 32, unde se vor vinde prin licitație publică judiciară un șezlon, noptiere, dulap, toaletă, masă, perdele, covor, stelaj, bufet și ceas în valoare de 10.200 lei. În caz de nevoie și sub prețul de estimare.

Pretenziunea, care e de incasat, face 20.000 lei capital, dobânzile cu 10%, socotind din 4 Mai 1929 iar speșele până acum stabilite de 4573 lei.

Intrucât mobilele cari ajung la licitație ar fi fost sechestrate și de alții, și aceștia și-ar fi câștigat dreptul de acoperire, licitația prezentă este ordonată și în favorul acestora în sensul art. XLI:1908, § 20.

Sibiu, la August 1933.

Kálmán, portărel.

Mersul trenurilor

— Gara Sibiu —

	Pleacă spre:	Sosește dela:
Alba-Iulia	5 ⁰⁰ , 12 ⁰⁰ , 15 ⁰⁰	8 ⁰⁰ , 17 ⁰⁰ , 22 ⁰⁰
Brașov, Făgăraș	5 ⁰⁰ , 12 ⁰⁰ , 19 ⁰⁰	11 ⁴⁴ , 19 ¹⁵ , 7 ⁴⁰
Cisnădie	6 ¹⁰ , 13 ⁴⁰ , 19 ⁰⁰	7 ⁰⁰ , 14 ⁰⁰ , 21 ⁰⁰
Copșa-mică	3 ⁰⁰ , 9 ⁰⁰ , 13 ⁰⁰ , 16 ⁰⁰ , 23 ⁰⁰	4 ⁰⁰ , 7 ⁰⁰ , 14 ⁰⁰ , 19 ⁰⁰ , 0 ⁰⁰
Ocna-Băi	8 ⁰⁰ , 11 ⁰⁰ , 19 ⁰⁰	9 ⁰⁰ , 12 ⁰⁰ , 20 ⁰⁰
Peatra-Olt, Buc.	9 ⁰⁰ , 15 ⁰⁰ (ac.), 17 ⁰⁰ , 20 ⁰⁰ (ac.)	16 ⁰⁰ (ac.), 22 ⁰⁰ , 9 ⁰⁰ (ac.), 12 ⁰⁰
Sighișoara Agn.	5 ⁰⁰ , 17 ⁴⁰	16 ⁰⁰ , 8 ⁰⁰
Vurpăr	17 ⁴⁰	8 ⁰⁰

ricii se iau 40 fl., — iar 24 fl. să iau tot din banii bisericii pentru a se cumpăra „grâu frumos pentru colaci”, cum și pentru scânduri. Acest fond, sub controlul preotului era condus de credinciosul Onica. El avea să dea cele de lipsă la înmormântare, „dar numai pentru cei răposați din comuna Vaca și cari sânt de religiunea greco-răsăriteană și a acelor religii cari se țin de religia căpătată prin sf. Botez”.

În protocolul din 29 Iunie 1870 s'a hotărât pedepsirea celor ce lucrează în Dumineci și în praznice, precum și crășmarul care vinde vinars în crășmă „până când nu iese preotul din serviciul dumnezeesc, din sf. biserică”:

Se decide ca ceice lucră la câmp cu pământul, să se amendeze cu 1 fl., crășmarul cu 5 fl., ceice fac clăci 5 fl., și tot cu 5 fl. să fie pedepsiți și ceice dau boii. —

Pentru sporirea averii bisericii, preotul în ședința din 7 Ianuar 1874 propune ca fiecare credincios să planteze 200 fire de floarea soarelui. Sămânța se dă gratuit de preot.

În ședința din 5 Iunie 1877 se amendează ceice au fost prinși că au lucrat în Joia-Mare și la Constantin și Elena, cu câte 20 crețari. —

La anul 1880, în protocolul din 1 Ianuar 1880, se face controlul averii bisericii și a școlii. Se constată că biserică nu mai are nici o datorie, în schimb dispune de pământuri și de bani gata, și anume biserică are capital de 1026 fl. 38 cr., iar cassa școlii are o avere de 287 fl. 20 cr. Se hotărăște ca acești bani să se dea ca împrumuturi la particulari cu dobândă potrivită. Azi biserică, cu toate speșele avute în ultimii zece ani cu repararea bisericii, și cumpărarea casei parohiale și adaptarea ei, mai dispune de vreo 30.000 lei. —

Am ținut de datorință să arăt pe scurt datele importante din trecutul acestei parohii din protopopiatul Zarandului.

Pr. Alex. Fugăță.